

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

92

Szerző

Cím Somossy

Hely

Somossy Károly

Idő

" 1902 "

Forrás:

Esti újság

Személy

Bp.

1902 XI/30

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Somossy.

Karácsonyra a szegények háza új lakót kapott. Egy kamrájába bevonult egy öreg ur, a nevét nagyon jól ismerik Budapesten, a főváros egyik legszebb csarnokát róla keresztelték: Somossy Károlynak hívják. Ő volt a vidámság prófétája a magyar metropolisban, a jókedvé, a mely kirugja maga alól a világot, csak hallomásból és gyermekkori emlékeiből ismeri a nappalt és az a meggyőződése, hogy az egyetlen igazi ivóvíz a pezsgő. Ő a jókedvet hirdette szóval és tettel és példaadással. A jókedvet — minden áron: a múlt, a jelen, a jövő, akár a tisztesség árán is. A legfőbb jó — hirdette és dalolta ősi mestere nyomán a modern Epikurosz — a boldogság, és a boldogság — az öröm. Egyszer élünk csak e földön és ha már így van, hitessük el legalább magunkkal minél többször, hogy — sohase halunk meg!

Szegény öreg Somossy Károly; oly nehéz szánni és oly nehéz nem szánni. Ennek a szomorú végű, vidám életnek a futása a rizspor és a pezsgő gőzének felhőin át különbsorsra érdemes virtusokat mutat. Hűséget, sőt érdemeket is. Ez a

prófeta önzetlen volt és őszinte hiva a maga tanításainak. Pezsgőt prédikált és maga is pezsgőt ivott: a könnyelműséget hirdette és elüljárt a könnyelműségben; holott ha csak mással itatja a maga drága pezsgőjét és hideg elmével spekulál a más könnyelműségével: ma bankóval töltött párnán pihenhetne fáradt feje, de ő igaz papja volt a márnak és a helyett, hogy dézsmát szedett volna az áldozatból, a mit a márnos hívek az „istennők“ se-lyemcipellős lábacskája elé raktak, odavitte a maga keresetét is. Ez a nagy házigazda gavallér kötelességének tudta, hogy a vendégeivel együtt tönkremenjen maga is. Vagy talán igazabban mondunk, ha azt mondjuk: ez a vidám ember hitt a vidámság örökkévalóságában, abban, hogy mindhalálig hű marad azokhoz, a kik hozzá hűnek bizonyultak. Ezt bizonyítja, hogy mikor a szerencse első ízben elpártolt tőle és a fényes Mulatóba, a melyet ő csinált, többé nem volt belépése: el nem csüggedt, mást se próbált, csak másikkal próbálkozott. Megcsinálta keserves küzdelemmel a második Mulatót: mert fanatikus hite volt, hogy ez

az, a mire a legnagyobb szükség van, a mi nélkül legkevésbé lehet el az ember.

Neki mindenesetre jussa volt ehhez a hithez, nem annyira az eredményei, mint a természete révén. Érdeméül emlegetik, hogy ő volt az, a ki a mulató Budapest életét nagyvárosiassá, nagystilűvé fejlesztette. Annak, a hogy csinálta, a főváros magyarsága vajmi keveset köszönhet, de hogy a mit csinált, az nem egészen érdem nélkül való, tagadni farizeuskodás volna. Nagyvárosban sok az ember, sok embernek sokféle a gusztusa, ilyen helyen kelete van, tehát helye is van mindenféle mulatságnak, szórakozásnak. De hogy Somossy Károly azért csinálta-e inkább az ő fényes Mulatóját, mert Budapestet akarta vele szórakoztatni, vagy azért inkább, mert ő maga akart benne szórakozni: ezt az élete sora nyílt kérdésnek hagyja. Ennek az orfeum-direktorának az élete is olyan volt, mint egy orfeumi habitué-é, a sorsa is olyan lett, mint a milyenné rendszeren az orfeumi habitué sorsa szokott lenni. A históriája tehát nem új, de nagy élességgel világítja meg a régi tanulságot, hogy: észszel kell élni.

A legvidámabb éjszakára is megvirrad, a legtartósabb mámor is eloszlik egyszer. A mulatság okkal — és módjával nem büni; de nem a dözsölésre született az ember és nem az egyetlen kötelességünk, hogy a mámor segédelmével kiverjük a fejünkől minden kötelességünk gondolatát. Mert az élet csak utóléri azt, a ki neki számadással tartozik, ha mindig az éjszakában bujdosik is előle. A szegény Epikurosz a szegények házában elelmélkedhetik erről és alkalmasint találkozik még ott kollégával, a ki szintén tanulságot tehet róla.